

Vergaderjaar 1990–1991

21 824

Wijziging van het Burgerlijk Wetboek in verband met de ontslagbescherming van buitenlandse dienstplichtige werknemers

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 27 november 1990

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), Gualthérie van Weezel (CDA), V. A. M. van der Burg (CDA), Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Van Es (Groen Links), Korthals (VVD), Wiebenga (VVD), Laning-Boersema (CDA), Vermeend (PvdA), Kohnstamm (D66), Wolffensperger (D66), ondervoorzitter, Swildens-Rozendaal (PvdA), voorzitter, Van Traa (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Korthals Altes (VVD), Koffeman (CDA), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), M. Zijlstra (PvdA), M. M. van der Burg (PvdA).

Plv. leden: Stemerding (PvdA), Apostolou (PvdA), Tegelaar-Boonacker (CDA), De Hoop Scheffer (CDA), J. T. van den Berg (SGP), Koetje (CDA), Brouwer (Groen Links), Koning (VVD), Dijkstal (VVD), Van der Heijden (CDA), Schoots (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), Groenman (D66), Van der Vaart (PvdA), Middel (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Doelman-Pel (CDA), Hillen (CDA), Hermans (VVD), Vreugdenhil (CDA), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA), Jurgens (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Spieker (PvdA), Moor (PvdA), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), ondervoorzitter, Van Houwelingen (CDA), Schutte (GPV), Groenman (D66), Wolters (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Linschoten (VVD), Kamp (VVD), Leijne (PvdA), Brouwer (Groen Links), Janmaat (Centrumdemocraten), Doelman-Pel (CDA) voorzitter, G. H. Terpstra (CDA), De Leeuw (CDA), Biesheuvel (CDA), Vliegthart (PvdA), Beijlen-Geerts (PvdA),

De vaste Commissies voor Justitie¹ en voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid², belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, hebben de eer op de volgende wijze verslag uit te brengen.

Onder het voorbehoud dat de vragen en opmerkingen tijdig beantwoord zijn, achtten de commissies de openbare beraadslagingen over dit wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met instemming kennisgenomen van wijziging van het Burgerlijk Wetboek in verband met de ontslagbescherming van buitenlandse dienstplichtige werknemers.

Er reste hen slechts één vraag en wel of deze wijziging spoort met de herziening van het ontslagrecht.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hadden met instemming kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel.

Zij stelden vast, dat het wetsvoorstel in overstemming was met hun inbreng bij het voorlopig verslag over het wetsvoorstel Herziening van het ontslagrecht (21 479).

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij merkten op dat met dit wetsvoorstel het advies wordt gevolgd van de meerderheid van de SER. De grondslag is te vinden in de mening dat buitenlandse werknemers, die hun dienstbetrekking tijdelijk voor het vervullen van hun nationale dienstplicht moeten onderbreken in gelijke omstandigheden verkeren als Nederlandse dienstplichtigen.

Deze leden wezen er evenwel op dat die verplichtingen niet zo makkelijk te controleren zijn. In dit verband vroegen zij of buiten

Schimmel (D66), Huibers (CDA), Middel (PvdA), Van Gelder (PvdA), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), Reitsma (CDA), Van der Vlies (SGP), Versnel-Schmitz (D66), Paulis (CDA), Franssen (VVD), Melkert (PvdA), Dijkstal

(VVD), De Korte (VVD), Schoots (PvdA), Rosenmöller (Groen Links), Willems (Groen Links), G. de Jong (CDA), Tuinstra (CDA), Bijleveld-Schouten (CDA), De Kok (CDA), Van Zijl (PvdA), Leerling (RPF), Kohnstamm (D66), Vreugdenhil (CDA), Witteveen-Hevinga (PvdA).

EEG-verband gelijksoortige bepalingen in andere wetgevingen voorkomen.

Of is het de bedoeling dat de Nederlandse wetgeving ook in deze vooroploopt?

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen voorts waarom het voorliggende voorstel niet bij nota van wijziging wordt ingediend op het wetsvoorstel Herziening van het ontslagrecht.

De leden van de fractie van D66 waren verheugd over het thans voorliggende voorstel van wet waarin de ontslagbescherming van alle buitenlandse werknemers tijdens militaire dienst middels artikel 1639h, vijfde lid, BW wordt geregeld.

Het argument van de regering dat buitenlandse werknemers zich – evenals Nederlandse werknemers – niet kunnen onttrekken aan hun publiekrechtelijke verplichting tot het vervullen van de militaire danwel vervangende dienstplicht, achtten de hier aan het woord zijnde leden onomstreden. Een gelijke ontslagbescherming via de bijzondere opzeggingsverboden kwam deze leden dan ook logisch voor.

De leden van de fractie van D66 hadden nog slechts een tweetal opmerkingen.

Allereerst waren zij geïnteresseerd in een overzicht van de duur van de militaire/vervangende dienstplicht in de EG-landen, Turkije en Marokko. Daarnaast vroegen zij wat de gang van zaken zal zijn wanneer bijvoorbeeld niet EG-werknemers hun dienstplicht vervullen en in die tijd een oorlogssituatie zou ontstaan. Kan een verlenging van de dienstplicht in bedoelde situaties dan tot de mogelijkheden behoren waardoor eveneens het ontslagverbod blijft gelden?

Uit het SER-advies (89/16, blz. 16) blijkt van sommige landen de dienstplichtregeling volledig onbekend. Is dat waar? Kan de regering alsnog een volledig overzicht geven van deze dienstplichtregelingen? Zo nee, kan er dan van een werkgever verwacht worden dat hij zijn verplichtingen ten aanzien van de individuele buitenlandse werknemer in voldoende mate kan overzien?

De leden van de fractie van D66 hadden nog een vraag met betrekking tot de oude wetstekst van artikel 1639h, vijfde lid, BW betreffende de zinsnede «ter bescherming van de openbare orde». In hoeverre valt deze omschrijving nog onder het nu voorgestelde vijfde lid (bijvoorbeeld het begrip «vervangende dienst»)?

Ten tweede vroegen de hier aan het woord zijnde leden of ingeval van overtreding van het hier aan de orde zijnde opzeggingsverbod (1639h, vijfde lid BW) in de toekomst de mogelijkheid zal bestaan een vordering op grond van nietigheid in te stellen overeenkomstig het wetsvoorstel Herziening van het ontslagrecht (21 479).

De leden van de Groen Links-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het voorliggende voorstel van wet. Zij konden zich verenigen met de strekking van de wet en waren verheugd, dat de ontslagbescherming voor alle werknemers van buitenlandse nationaliteit gaat gelden. Zij wensten enkele nadere vragen te stellen.

Zoals de meerderheid van de SER in haar advies opmerkt, hadden de achterblijvende partner en eventuele kinderen van dienstplichtige buitenlandse werknemers tijdens hun afwezigheid vaak geen recht op bijstand. De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft toegezegd, dat sociale diensten wordt gevraagd in deze soepel te opereren. Hoewel de problematiek van bijstandsverlening in geval van vervulling van buitenlandse dienstplicht niet aan de orde is in het kader van dit wetsvoorstel, is zij wel aanverwant en daarom vroegen de hier sprekende leden de bewindsman van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kort weer te geven langs welke lijnen in de bijstandsverlening in dergelijke gevallen wordt geopereerd en of sociale diensten voldoende op de

hoogte zijn gesteld van de mogelijkheden tot bijstandsverlening in deze gevallen door de rijksconsulenten.

Hadden deze leden het goed begrepen, dat een meer definitieve regeling voor bijstandsverlening wordt opgenomen in het wetsvoorstel Herinrichting ABW?

Voorts vroegen de leden van de Groen Links-fractie in welke gevallen de ontslagbescherming geldt. In de toelichting op artikel I, onderdeel A, geven de bewindslieden de in hun ogen relevante gevallen weer. De hier aan het woord zijnde leden wilden graag weten in hoeverre altijd expliciet sprake moet zijn van een wettelijke plicht tot vervulling van dienstplicht e.d.. Of geldt de ontslagbescherming ook, indien sprake is van min of meer vrijwillige herhalingsoefeningen in het buitenland? Zij vroegen de bewindslieden nader uiteen te zetten wat onder plicht in deze verstaan moet worden. Tevens vroegen deze leden nader uiteen te zetten wat de algemene lijn is ten aanzien van herhalingsoefeningen, taken in het kader van rampenbestrijding, de positie van reserve-officieren e.d..

Tot slot vroegen zij de bewindslieden hoe moet worden omgesprongen met reisdagen. Is het zo, dat de ontslagbescherming alleen geldt voor de exacte duur van de buitenlandse dienstplicht of ook voor de daaraan verbonden reistijd? Zij hoopten op beide. Anders zou bijvoorbeeld een ex-dienstplichtige, wiens dienstdag is afgesloten, terug op weg naar Nederland geen bescherming meer genieten. Dat leek deze leden onjuist en zij vroegen de bewindslieden hierover uitsluitsel te geven.

De voorzitter van de vaste Commissie voor justitie,
Swildens-Rozendaal

De voorzitter van de vaste Commissie voor sociale zaken en werkgelegenheid,
Doelman-Pel

De griffier van de vaste Commissie voor justitie,
Coenen